

УДК: 378.22:34(043. 3)

S. Buryy, PhD in Pedagogical Sciences
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv
A. Savchenko, Chief of Department
General Staff of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2019.41.23-26>

PRINCIPLES OF TRAINING AS THE MAIN DIDACTIC REQUIREMENTS OF THE FORMATION OF MANAGEMENT CULTURE OF FUTURE OFFICERS IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING

To form the management culture of future officers in the process of practical training in higher military educational institutions, we highlight the general didactic pedagogical principles: science; systematicity and consistent; accessibility, feasibility of teaching; visibility; strength of knowledge, skills and abilities; consciousness and active approach.

In addition to the general-pedagogical principles, taking into account the specifics of the professional activity of an officer of the armed forces in the process of formation of management culture, it is necessary to use specific professional pedagogical principles lying in the formation of high responsibility for the result and implementation of the commander's management decision in the extreme conditions of the professional activity of the serviceman. These specific principles of the formation of management culture of future officers (commanders) in conditions of increased combat readiness include: the combination of theoretical basic training with the practice of professional management activity of an officer; democratization in the educational process; purposefulness and unity of the strategy of formation of military culture management; differentiation and optimization of the educational process; innovative learning system.

Taking into account the specifics of the professional activity of an officer of the armed forces in the process of forming a management culture, it is necessary to use the specific professional pedagogical principles lying in the the formation of high responsibility for the result and the implementation of the commander's management decision in the extreme conditions of the professional activity of the serviceman. These specific principles for the formation of a management culture of future officers in conditions of increased combat readiness include: the combination of theoretical basic training with the practice of professional management activity of an officer; democratization in the educational process; purposefulness and unity of the strategy of development of military culture management; differentiation and optimization of the educational process; innovative learning system.

Key words: administrative culture, military education, pedagogical principles.

Pointing out the statement and its relevant solution. Pedagogical principles are formulated in imperative form rules that reflect the essence of a particular pedagogical process. They contribute in a certain way to the simulation of an algorithm of actions that has an indicative character and facilitates the activity of those who study.

According to V.V. Yagupov [6], the principles of teaching are based on the laws and regularities of the didactic process.

The principles of training are the directional positions, regulatory requirements to the organization and conduct of the didactic process, which have the nature of general guidance, rules and norms and proceed from its laws.

The principles of teaching (didactic principles) is a certain system of basic didactic requirements to learning, which ensures its effectiveness. Didactic principles apply to the study of all disciplines, determine their content, forms of organization and teaching methods.

The analysis of research and publications. The founder of scientific didactics Ya.A. Komensky for the first time introduced an entire system of principles of training, united by the leading principle - nature correspondence. And although after Ya.A.Komensky a number of teachers - both practitioners and theorists - offered a variety of approaches to the definition of a system of principles and understanding of their essence, the determining criteria in these quest remains the aim of learning [3]. Teachers of different ages, modeling certain types and forms of educational process, taking into account the requirements of those or other principles, clearly defined the rules that must be observed in order to ensure the efficiency and effectiveness of individual principles. Such approaches are found in Ya.A.Komensky, K.D.Ushinsky, V.O. Sukhomlynsky, V.V.Yagupova and others. Formulated in the imperative form, the rules should reflect the essence of the secretive pedagogical process. The rules contribute

to the modeling of the algorithm of actions that have an indicative character and facilitate the activity of those who study.

The purpose of the article is to substantiate theoretically the pedagogical principles that are the basis (rules) of the formation of management culture of future officers in the process of practical training. To reveal the theoretical foundations of the general didactic principles and, on the basis of a scientific approach, to prove the practical significance in the educational process of the specific pedagogical principles we have developed for the formation of management culture in future officers.

The presentation of the main material. On the basis of the analysis of didactic works by Yu.K. Babansky [1], V.I. Zagviyazinsky [2], M.M. Skatkin [4], I.P. Pidlasogo for the formation of the management culture of future officers in the process of practical training in higher military educational institutions, we highlight the following **general didactic pedagogical principles**: scientific knowledge; systematic and consistent accessibility, feasibility of teaching; visibility; strength of knowledge, skills and abilities; consciousness and activity.

The principle of science. It is in the selection of material that corresponds to the structure of the management culture of future officers of the armed forces in the process of vocational training in higher military educational institutions, because it reveals a certain branch of knowledge of the subject, the specifics of its sections and topics. This pedagogical principle encourages the teacher to present the subject based on checked out scientific facts and data, to reveal the causal relationships of phenomena, processes, events, the latest achievements of science and innovative technologies in the military, and the consideration of interdisciplinary connections with other subjects. The using of the system organization of management and modeling of

management processes focused on the fundamental basis of complete victory over the probable enemy.

The principle of systematicity and consistency. Figuratively and convincingly about the importance of maintaining systematicity and consistency in the teaching said K.D. Ushinsky: "Only the system ... the intelligent, which proceeds from the very essence of the objects, gives us the power over our knowledge. The head, filled with fragmented, unbounded knowledge, is like a pantry in which everything is in disorder and where the owner himself finds nothing; the head, where is only the system without knowledge, is similar to a store in which there are inscriptions on boxes and is empty in boxes" [5].

Each science has its own system and the sequence of teaching in the educational process. In forming the management culture of future officers in the process of vocational training in higher military educational institutions, the systematicity is achieved by the consistent presentation of educational material from simple to more complex, the allocation of the main, logical transition from the assimilation of the previous one to the new material. As a result, students are aware of the structure of knowledge, find out the logical connections between the structural parts of the subject. The observance of this principle ensures systematic knowledge (and, consequently, systemic thinking). The pedagogical principle of systematicity and consistency takes into account the requirements of the sequence of training in accordance with the curriculum of the discipline and involves the placement of material on the principle of linearity (the study of new material with the repetition of the previous one) and concentricity (without repetition, on a higher level of thinking of students with each subsequent occupation).

The principle of accessibility, the feasibility of teaching. It turns out in compensation of the complexity of the contents of the educational material by mastering teaching of the teacher or the successful filing by the author of the textbook. The more complex the material is, the simpler, more aptly it should be presented. The principle of availability also depends on the compliance/observance of the rule of consistency: from simple to complex. It is based on the didactic provisions of Ya.A. Komensky: in order to the students were fascinated by the educational material and understood it, the teacher should use the exact language, gestures [3].

The principle of visibility. It provides training based on the live perception of specific subjects and the reality of phenomena or their images. Visibility is: natural (plants, animals, rocks, starry sky, devices, cars, phenomena of nature), figurative (paintings, tables, models, dummies, mathematical figures), symbolic (geographical maps, graphs, diagrams, formulas).

The principle of visibility contributes to the intellectual development of cadets, helps to identify the relationship between scientific knowledge and real military management practice, facilitates the process of learning knowledge, stimulates interest in them (develops a motivational sphere for cadets), helps to perceive an object in the diversity of its manifestations and connections. Visibility should be meaningful, aesthetically decorated, consistent with the psychological laws of perception, should not contain anything superfluous and do not cause additional associations. Preparing cadets for the perception of visibility, it should not be overestimated or underestimated in the process of formation of

management culture of future officers in the process of professional training.

The principle of the strength of knowledge, skills and abilities. It provides long-term preservation of acquired knowledge, skills and abilities in memory. Pedagogical theory and practice have developed many methods for implementing it in the process of repetition, consolidation and application knowledge, skills and abilities: the repetition of educational material by sections and structural semantic parts; remembering the new material in conjunction with the past; activation of memory, thinking of students during repetition (questions, comparisons, analysis, synthesis, classification, generalization); grouping of material in order to systematize it; emphasis on repetition on major ideas; use of various exercises and techniques, forms and approaches, independent work as a creative application of knowledge; a constant appeal to previously learned knowledge for a new interpretation of it.

The principle of consciousness and activity. It appeared and developed as a denial of dogmatism and a passive role in learning. It comes from that that the positive result of any activity is determined by human activity. It provides the use of problem methods in teaching, the use of all mental processes that contribute to the enhancement of cognition in the formation of management culture among future military officers.

Active and conscious assimilation of knowledge, skills and abilities is impossible without the use of various mental activities (comparison and comparison, analysis and synthesis, induction and deduction, analogy), without clarifying the relationship and interdependence in the studied material, the correct formulation of the thought of managerial decisions of the commander. The activation of the cognitive activity of cadets contributes to the positive attitude to education, interest in the educational material, positive emotional experiences in the educational activity. Consciousness and activity in shaping the managerial culture of future officers of the armed forces depends on the connection between learning with life, the unity between the intellectual and managerial activities of the students, the practical use of the acquired knowledge, skills and abilities. Positive in this pedagogical principle is a systematic repetition of the acquired knowledge, variation and differentiation of exercises, work for the acquisition of complex material by accessible methods. The use of knowledge in solving specific problems is facilitated by problem learning, the differentiation of the material in accordance with the training opportunities of the students, the use of modern technical means of teaching, and the ability of a teacher of a higher military educational institution to take into account the psychological state and the particularities of the students.

In addition to the general-pedagogical principles, taking into account the specifics of the professional activity of an officer of the armed forces in the process of formation of management culture, it is necessary to use **specific professional pedagogical principles** lying in the formation of high responsibility for the result and implementation of the commander's management decision in the extreme conditions of the professional activity of the serviceman. These specific principles of the formation of management culture of future officers (commanders) in conditions of increased combat readiness include: the combination of theoretical basic training with the practice of professional management activity of an officer; democratization in the educational

process; purposefulness and unity of the strategy of formation of military culture management; differentiation and optimization of the educational process; innovative learning system.

The principle of the combination of theoretical basic training with the practice of professional management of the officer. It is intended to use interactive forms of learning (role-playing and didactic games) that bring theoretical training to real professional activity, professional practice of making a management decision in the extreme conditions of military professional activity, disclosing the practical significance of knowledge, and applying it in practical terms; in the participation of students in solving and analyzing practical tasks based on real events. In accordance with this pedagogical principle, scientific positions in the educational process must be confirmed by the specific pedagogical and managerial practices of the commander of different levels.

The principle of democratization in the educational process. It means the organization of the educational process in accordance with the conditions of progressive development of society and trends in the development of civilization, taking into account the peculiarities of learning depending on the development of a cadet and the use of effective forms of influence on it. The involvement of cadets to the direct participation in the educational process of classes as organizers, managers of the educational process by means of exercises where there is provided temporary assignments of teacher's rights to cadets. This pedagogical principle promotes self-development of the individual, forms leadership qualities, responsibility for decision-making, weight and justification of their own professional activities.

The principle of purposefulness and unity of the strategy of the formation of military management culture. It is realized in the process of learning through the creation of a certain system of culturological component of the formation of a military culture management with a content part of the discipline. Where, in accordance with the given system of specific training of the military on the formation of management culture, is a compulsory element of psychological preparation in unity with moral, intellectual and aesthetic education, the creation of the appropriate psychological atmosphere for the most complete mastering of the educational material under the normative program is provided by the educational-methodical complex of educational discipline.

The principle of differentiation and optimization of the educational process. It is based on the achievement of high-level students knowledge, skills, development of their psychological, intellectual functions, improvement of

ways of educational and cognitive activity. It provides the dosing of educational material for cadets, taking into account their general development, the efforts of each cadet to develop their abilities on the basis of appropriate conditions in the process of independent work. Optimization and encouragement to independent effective work of cadets in the process of self-training in extra-curricular time. Organization of rational use of time in the process of self-training, the coverage of systemically the most necessary theoretical material, in conjunction with practical examples of research and analysis of the positive practices of other specialists in the military branch.

The principle of innovation training system. It is in the use of the classroom work and non-teaching time of the system of new forms of training for self-training, which facilitate the acquisition of knowledge on the basis of colloquium, modular controls, scientific reports, abstracts, articles, participation in contests, scientific conferences, round tables, competitions, etc. It envisages training of cadets of different ages and is based on the fact that senior fellows help the youngsters to learn the educational material more effectively.

Conclusions. All didactic principles, both as the general didactic, so specific are interconnected, predetermine and complement each other. Organizing the educational process, an instructor should be guided by all the principles of learning. The rules of training, his professional experience and the qualification level of science help him in it. They reveal and specify various aspects of the principles of learning. They are formulated in a categorical form: "Do not let the boredom in the classes!", "Teach the cadets realize the need of knowledge for life!", "In the process of learning, ask questions in such a way so that the students' thinking was more active!", "Teach vigorously!" etc.

Literature

1. Babansky Yu.K. Optimization of the learning process: the general-edactic aspect. - Moscow: Pedagogics, 1977. - 254 pp.
2. Zagvyazinsky V.I. Theory of teaching: modern interpretation: study. manual for a student. higher ped. studying Institution / V.I. Zagvyazinsky; ed. V.A. Slastenin. - Moscow: Academy, 2001. - 384 pp.
3. Komensky Ya. A. Selected pedagogical works: in 2 tons / A. A. Komensky. - M.: Pedagogics, 1982. - T. 1. - 1982. - 656 p.
4. Sukhomlinsky V.A. Education of collegiality among schoolchildren. - Moscow, 1956.
5. Ushinsky K.D., Collected Works / K. D. Ushinsky. - Moscow: Publishing House of the RSFSR, 1948. - T. 8: Man is a subject of upbringing. Experience of pedagogical anthropology. - 1950. - T. 1. - 776 p.
6. Yagupov V.V. Theory and methodology of military training: [monograph] / V.V. Yagupov - K.: Tandem, 2000. - 380 p.

Надійшла до редколегії 21.02.2019

С. Бурий, канд. пед. наук
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ
А. Савченко, нач. відділу
Генеральний штаб Збройних Сил України, Київ

ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ ЯК ОСНОВНІ ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Для формування управлінської культури майбутніх офіцерів у процесі практичної підготовки у вищих військових навчальних закладах виділяємо загальні дидактичні педагогічні принципи: наука; систематичність і послідовність; доступність, доцільність навчання; видимість; сила знань, навичок і здібностей; свідомість і активність.

З огляду на загальнопедагогічні принципи, враховуючи специфіку професійної діяльності офіцера збройних сил у процесі формування управлінської культури, необхідно використовувати конкретні професійні педагогічні принципи, що лежать у формуванні високої відповідальності за результат та виконання рішення керівника команди в екстремальних умовах професійної діяльності військовослужбовця. Ці специфічні принципи формування культури управління майбутніх офіцерів (командирів) в умовах підвищеної бойової готовності включають: поєднання теоретичної базової підготовки з практикою професійної управлінської діяльності офіцера; демократизація в навчальному процесі; цілеспрямованість та єдність стратегії формування управління військовою культурою; диференціація та оптимізація навчального процесу; інноваційна система навчання.

Враховуючи специфіку професійної діяльності військовослужбовця у процесі формування культури управління у військового командира, необхідно використовувати конкретні професійні педагогічні принципи, що лежать у формуванні високої

відповідальності за результат і реалізацію управлінського рішення командира в екстремальних умовах професійної діяльності військовослужбовця. До таких конкретних принципів формування управлінської культури майбутніх офіцерів в умовах підвищеної бойової готовності належать: поєднання теоретичної базової підготовки з практикою професійної управлінської діяльності офіцера; демократизація у навчальному процесі; цілеспрямованість – і єдність стратегії формування управління військовою культурою; диференціація та оптимізація навчального процесу; інноваційна система навчання.

Ключові слова: управлінська культура, військова освіта, педагогічні принципи.

УДК 378.149

К. Ахмед, аспірант
Східноукраїнський національний
університет імені Володимира Даля, Сєвєродонецьк

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2019.41.26-29>

СУТНІСТЬ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У науковій статті визначається сутність естетичного виховання, розглядаються наукові підходи до трактовки поняття «естетичне виховання». Розділяються погляди сучасних науковців стосовно сутності естетичного виховання, вказується на необхідність виховання естетичної культури у сучасній молоді.

На сучасному етапі проблеми естетичного виховання учнівської та студентської молоді розглядаються у площині духовної культури особистості і посиленні акценту на художньо-естетичному вихованні. Сутність естетичного виховання у вищій школі пов'язана із особливостями цілей, змісту, форм і методів організації навчально-виховної роботи у вищих закладах освіти, віковими та соціокультурними особливостями студентства як соціальної групи.

Основні завдання естетичного виховання обґрунтовані в науковій статті такі: виховання в особистості почуття прекрасного; формування умінь і навичок творити красу в повсякденному житті; формування умінь відрізняти прекрасне від потворного; формування умінь жити за законами духовної краси.

Проведено узагальнення теоретико-методологічних засад естетичного виховання студентської молоді, досліджень вітчизняних вчених та зроблений аналіз реальної практики, що дозволяє визначити найбільш вагомі фактори, які зумовлюють стан естетичного виховання у вищих навчальних закладах: естетична освіта і естетична інформованість, інтерес до мистецтва і здатність його естетично сприймати та оцінювати з точки зору загальнолюдського і національного естетичного ідеалу.

Змістом естетичного виховання є естетичне сприйняття, естетичні судження, естетичні знання, естетична культура, естетичні ідеали, естетичні почуття, естетичні переживання, естетична насолода, естетичні смаки, естетична діяльність. У комплексі ці категорії розкривають сутність естетичного виховання, розширюють його палітру, становлять його структуру. Структура естетичного виховання є професійна компетентність, професіоналізм органічно пов'язані з творчістю, художньо-естетичним баченням результатів своєї праці.

Ключові слова: естетичне виховання, естетика, цінність, художня естетична діяльність, заклад вищої освіти.

Постановка проблеми. Сучасність вимагає професійно грамотних, висококультурних фахівців у будь-якій галузі діяльності. Лише естетичне виховання спроможне забезпечити культуру нації. Осмислення світового досвіду естетичного виховання дає змогу інтегрувати його в єдиний цілісний культурно-освітній процес, що сприяє духовній еволюції людства.

Проблеми естетичного виховання учнівської молоді займають чільне місце в педагогічній науці. Вища школа історично була створена як середовище не просто культури, а й джерело народження вищих духовних цінностей, у тому числі й естетичних. У вищій школі, яка здійснює професійну підготовку, на завершальну стадію переходить процес формування світоглядних установок особистості (світосприйняття, світорозуміння, світовідношення). Навчання у закладі вищої освіти – це момент, коли молода людина здійснює вибір смислу життя відповідно до моральних та естетичних ідеалів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми естетичного виховання в культурно-історичній динаміці були предметом уваги цілого ряду дослідників (С.Мельничук, І.Небесник, О.Цвігун, Т.Танько, А.Омельченко, О.Кравчук, М.Маріо та ін.).

Стали серйозним теоретичним підґрунтям для подальшого розвитку теорії і практики естетичного виховання дітей і молоді праці науковців (Л. Артемова, Л. Коваль, Н. Волошина, Г. Падалка, В. Бутенко, Г. Шевченко, О. Рудницька, О. Семашко, С. Мельничук, Л. Масол, Н. Миропольська та ін.). Г. Шевченко

започатковує новий напрямок з проблеми взаємодії мистецтв у естетичному, загальнокультурному, духовному розвитку школярів та студентської молоді.

Проблемам, пов'язаних з естетико-екологічною культурою учнів і студентів, переважно майбутніх учителів займаються науковці і в наш час: Г. Тарасенко, О. Плахотник, І. Котенєва, М. Соннова та ін. Утверджується культурологічний підхід до підготовки майбутніх фахівців у різних галузях (І. Зязюн, О. Глузман, Г. Троцько та ін.). Досліджуються проблеми розвитку особистості на основі інтеграції різних наук і видів художньої творчості, використання інтеграції мистецтв у процесі навчання та виховання школярів і студентів (В. Рагозіна, Т. Рейзенкінд, Г. Шевченко, О. Щолокова та ін.).

Мета статті – визначити сутність естетичного виховання у закладі вищої освіти, розкрити наукові підходи до процесу естетичного виховання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Естетика, естетичне – все, що чуттєво сприймається – пов'язана з іменем німецького філософа Олександра Баумгартена (XVIII ст.) [1]. Виділення естетики як самостійної філософської науки дало можливість розкрити своєрідність естетичного, обґрунтувати й розкрити його цінність. Мистецтво у Баумгартена – естетичне явище, «естетичне мистецтво», усі види якого об'єднуються загальними естетичними законами. Специфічність художнього образу, в якому моделюється ціннісне світовідношення через